

VALTUUSTOALOITE

Kesäajan tuki alakouluikäisille lapsille ja perheille

Kesä on pian ohi, ja moni perhe on jälleen ollut haastavan tilanteen edessä. Kaikilla vanhemmilla ei ole ollut mahdollisuutta lomailla samaan aikaan lastensa kanssa, eikä kaikilla ole tukiverkostoa, johon turvautua. Tämä on tarkoittanut sitä, että alakouluikäiset lapset ovat viettäneet päiviään yksin kotona – vaikka he eivät kehityksellisesti olisi siihen vielä valmiita.

Tällainen tilanne ei ole poikkeus. Se on todellisuutta erityisesti perheissä, joissa vanhemmat tekevät vuorotyötä, toimivat yksinhuoltajina tai työskentelevät aloilla, joilla kesäloma ei ajoitu heinäkuuhun. Juuri heinäkuu on osoittautunut erityisen haasteelliseksi ajankohdaksi – kunnassa ei tuolloin ole tarjolla ohjattua toimintaa alakouluikäisille lapsille, ja myös järjestötoiminta on usein kesätauolla.

Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat ne lapset, jotka eivät vielä pärjää yksin, mutta eivät enää kuulu varhaiskasvatuksen piiriin – erityisesti 1.–3.-luokkalaiset. On tärkeää tiedostaa, että kehityksellinen valmius itsenäiseen oleiluun vaihtelee, eikä ikä yksin kerro lapsen valmiudesta.

Myös neuropsykiatrisia erityispiirteitä omaavat lapset tarvitsevat selkeää rakennetta, ennakoitavuutta ja turvallisia aikuisia ympärilleen myös loma-aikoina. Heille yksinolo voi aiheuttaa turvattomuutta, kuormitusta ja vaikeuksia arjen hallinnassa. Siksi heidänkin tarpeensa tulee huomioida kesätoiminnan suunnittelussa.

Tämä tilanne ei kosketa vain yksittäisiä perheitä – se heijastuu koko työelämään ja palvelujärjestelmään. Sosiaali- ja terveysalalla kärsitään jo nyt merkittävästä henkilöstöpulasta, ja kesäaika asettaa lisähaasteita, kun työntekijöiden lomat on sovittava yhteen kriittisten toimintojen jatkuvuuden kanssa. Tällaisessa tilanteessa työnantajilta edellytetään paitsi joustavuutta myös ymmärrystä siitä, miten perheiden arkea voidaan tukea rakenteellisesti.

Kun kunnassa ei ole tarjolla kesäajan lastenhoitoa tai ohjattua toimintaa, paine kasautuu perheille. Tämä vaikeuttaa työvuorojen suunnittelua ja voi lisätä poissaoloja tai kuormitusta työyhteisöissä. Kyse ei siis ole vain yksityisestä ongelmasta, vaan laajemmasta kysymyksestä, joka vaikuttaa koko palvelujärjestelmän toimivuuteen ja työelämän kestävyYTEEN.

Ruotsissa on käytössä malli, jossa koululaisten iltapäivätoiminta (fritidshem) on kiinteä osa koululaitosta ja jatkuu ympärivuotisesti – myös kesälomien aikana. Toiminta on pedagogisesti ohjattua ja sillä on oma opetussuunnitelmansa, jonka tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, vahvistaa sosiaalisia taitoja ja tarjota turvallinen, jäsennelty arkiympäristö myös koulun loma-aikoina.

Tällainen malli tukee paitsi lasten hyvinvointia, myös vanhempien työssäkäyntiä ja jaksamista. Se voi ennaltaehkäistä yksinäisyyttä, turvattomuutta ja passivoitumista – ilmiöitä, joita erityisesti nuoremmat koululaiset voivat kohdata pitkien lomajaksojen aikana ilman ohjattua toimintaa.

Tällaisia malleja olisi syytä tarkastella myös meillä. Lisäksi meidän tulisi selvittää, voitaisiinko varhaiskasvatuksen resursseja ja rakenteita hyödyntää kesäisin myös ensimmäisen, toisen ja kolmannen luokan oppilaille – heille, jotka eivät vielä pärjää yksin, mutta eivät enää kuulu varhaiskasvatuksen piiriin.

• Esitän, että Siilinjärven kunta:

1. Selvittää mahdollisuuksia laajentaa kohtuuhintaista ja saavutettavaa kesätoimintaa alakouluikäisille lapsille, erityisesti niille, joilla ei ole turvallista aikuista kotona arkipäivisin.
2. Arvioi erityisesti heinäkuulle suunnatun ohjatun toiminnan järjestämisen mahdollisuuksia.
3. Selvittää, voidaanko varhaiskasvatuksen rakenteita hyödyntää myös 1.-3.-luokkalaisten kohdalla kesäloma-aikoina.
4. Huomioi neuropsykiatrisia erityispiirteitä omaavien lasten tarpeet kesäajan toiminnan suunnittelussa.
5. Tekee yhteistyötä järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa kesätoiminnan toteuttamiseksi.
6. Panostaa selkeään ja oikea-aikaiseen viestintään perheille tarjolla olevista palveluista.

Siilinjärvellä 18.8.2025

Mervi Nykänen
Kunnanvaltuutettu
Kokoomus
Siilinjärvi

Me allekirjoittaneet valtuutetut kannatamme aloitetta:

Nimi

1. 
2. 
3. 
4. 
5. 

Nimen selvennys

- MERVI NYKÄNEN
Karim Lehtinen
HENNA HILTUNEN
Jari-Pekka Raatikainen
Mervi Nykänen
Pauliina Haimivirta-Tikkanen

Nimi

6. *Pirkko Halttunen*
7. *Jutta Jänkä*
8. *[Signature]*
9. *Sanna Siirilä*
10. *Hannu Mönkkönen*
11. *Manu Aropehto*
12. *Tuuli Hyyrynen*
13. *Heikki Miettinen*
14. *Minna Morkko*
15. *Milla Ollikainen*
16. *Sanna Reinikka*
17. *Jorma Häkkinen*
18. *Päivi Heikkinen*
19. *Arto Päivinen*
20. *Matti Vainanen*
21. *Ulla Santti*
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.
- 27.
- 28.
- 29.
- 30.
- 31.

Nimen selvennys

- PIRKKO HALTONEN
- Jutta Jänkä
- Sanna Siirilä
- HANNU MÖNKKÖNEN
- Manu Aropehto
- Tuuli Hyyrynen
- Heikki Miettinen
- MINNA MORKKO
- Milla Ollikainen
- SANNA REINIKKA
- JORMA HÄKKINEN
- PÄIVI HEIKKINEN
- ARTO PÄIVINEN
- MATTI VAINANEN
- Ulla Santti

Nimi

Nimen selvennys

32.

33.

34

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.